

Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce,
Obala hrvatskog narodnog preporoda 7/III
21000 Split
info@sunce-st.org
www.sunce-st.org
tel: 021 360 779
faks: 021 317 254

Split, 13. kolovoza 2009.
Ur.br.: 465/09

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode,
Runjaninova 2
10000 Zagreb

MIŠLJENJA I PRIJEDLOZI
NACRT PRIJEDLOGA PRAVILNIKA O OCJENI PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU
Poziv na klasu: 612-07/09-49/0649

Poštovani,

Ovim putem Vam dostavljamo primjedbe, obrazloženja, mišljenja i prijedloge Udruge za prirodu okoliš i održivi razvoj Sunce na nacrt prijedloga Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Članak 3.

Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu (N.N.89/07) u svom čl. 7. st. 4. jasno ističe predostrožnost kao temeljno načelo postupka Ocjene prihvatljivosti zahvata za prirodu. Nejasno nam je zašto je predlagač izostavio sporno načelo iz novog Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu. Budući da smatramo kako je došlo do propusta predlažemo da se članku 3. doda stavak 3. koji bi glasio:

- „Postupak Ocjene provodi se uz primjenu načela predostrožnosti“.

Članak 4.

Predlažemo da se u članak 4. doda stavak 3 koji bi glasio:

– „Postupak ocjene provodi se uz primjenu načela predostrožnosti.“

Obrazloženje prijedloga kao i u čl. 3.

Članak 4. -stavak 2.

S obzirom da je Pravilnikom propisano da je Ocjena obvezna za zahvate koji sami ili s drugim zahvatima mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (članak 4, stavak 1) smatramo da se stavkom 2 ne mogu isključivati postupci Ocjene za zahvate unutar građevinskih područja naselja jer se u ovom trenutku ne može sa sigurnošću tvrditi da isti neće imati značajan utjecaj te se na ovaj način ostavlja mogućnost zloupotrebe Pravilnika. Stoga smatramo kako dio «i za zahvate koji se izvode unutar građevinskih područja naselja» treba izbrisati ili detaljnije razraditi.

Članak 12. -stavak. 3.

Držimo potpuno neprihvatljivim odredbu čl. 12. st. 3. kojim se tijekom postupka Glavne ocjene plana i programa, Ministarstvu daje na dispoziciju da „ukoliko procjeni potrebnim može zatražiti mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu DZZP-a) o glavnoj ocjeni“. Na taj način svjesno se želi marginalizirati uloga DZZP - središnje ustanove za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode u RH. Ne želeći se stavljati u ulogu odvjetnika DZZP, ipak, moramo podsjetiti da je isti osnovan Uredbom Vlade RH i to upravo s ciljem stvaranja pretpostavki za institucionalno jačanje stručne službe zaštite prirode i ispunjenja obveza predviđenih NSAP-om i Planom provedbe Sporazuma o pridruživanju. Uključivanjem ovog središnjeg tijela za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode unaprijedili bismo zaštitu prirode, te podržali i u praksi proveli jedan od strateških ciljeva RH, a to je modernizacija javne uprave u ovom slučaju koordinacijom dvaju međusobno bliskih tijela. Konačno zaključujemo, ne vidimo ni jednog opravdanog razloga zbog čega se mijenja odredba čl.7. stavka 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu u kojem je uloga DZZP bila prepoznata i potpuno opravdano uključena u postupak. Tim više, što im to omogućuje i sam Zakon o zaštiti prirode u čl. 157. alineja 8. gdje stoji da Zavod obavlja stručne poslove zaštite prirode koji se odnose – „na stručne poslove u vezi s izradom ocjene prihvatljivosti za prirodu“.

Članak 17. -stavak 2.

U gornjem članku predlagač regulira obvezatan sadržaj zahtjeva za prethodnu ocjenu, pa tako govori o podacima o nositelju zahvata, o lokaciji i samom zahvatu, idejnom rješenju no nigdje izrijekom ne govori o učincima planiranog zahvata na vodu, tlo, zrak i sl. odnosno na ekološku mrežu. Pitamo se, čemu zahtjev za prethodnu ocjenu zahvata ukoliko nositelj zahvata nije dužan opisati utjecaj planiranog zahvata na vodu, tlo, zrak i slično.

Stoga predlažemo u čl. 17. st. 2. dodati točku 4. na način da glasi:

(4) „učinci zahvata na ekološku mrežu“

Točka 4. postala bi točka 5.

Članak 20. –stavak 1.

Smatramo da bi potvrda iz stavka 1. trebala biti zamjenjena rješenjem o kojem bi javnost trebala biti informirana.

Rješenjem bi se zainteresiranoj javnosti omogućilo korištenje redovnog pravnog lijeka u upravnom postupku.

Nadalje, čl. 17. st. 2. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu (N.N. 89/07) Ministarstvo je obaviješćivalo javnost o rezultatima postupka ocjene objavljivanjem Izvješća na internetskim stranicama ili putem drugih sredstava javnog infomiranja. Takvu obvezu više nema. Smatramo to korakom unatrag u postupcima utjecaja zahvata na ekološku mrežu, u potpunoj suprotnosti s najboljom europskom praksom. Predlažemo da predlagač konzultira Uredbu o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (N.N. 64/08) koja je pitanje informiranja javnosti riješila na zadovoljavajući način prilikom utvrđivanja ocjena o potrebi o procijeni utjecaja zahvata (u slučaju zaštite prirode i ekološke mreže prethodna ocjena zahvata). Tim više što i sam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode u čl. 6. mjenja članak 36 . stavak 5 na način da on glasi:

„ Sadržaj, rok i način provedbe postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u odnosu na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja mreže, kao i način obavješćivanja javnosti, ministar propisuje pravilnikom uz prethodnu suglasnost čelnika središnjeg tijela državne uprave za poslove zaštite okoliša i prostornog uređenja“

Slijedom navedenog inzistiramo na zadržavanju postojeće pravne regulative u ovoj problematici odnosno obveze za informiranjem javnosti o rezultatima prethodne ocjene zahvata putem internet stranica nadležnog tijela.

Nadalje, ostaje nejasno tko su osobe koje čine komisiju za utvrđivanje prethodnog mišljenja? Molimo da nam se očitujete po ovom pitanju.

Članak 23. -stavak 3.

Nacrt Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu ostavlja otvoreno jedno vrlo važno poglavlje, a to je pitanje ovlaštenika za izrade studija utjecaja na ekološku mrežu. Naime, nedorečenost se odnosi kako za zahvate koji se provode u sklopu PUO tako i za zahvate koji se vode izvan PUO. Naime, Zakon o zaštiti okoliša tu je materiju regulirao člankom 39, i čl. 9. st. 3. odnosno Uredbom o uvjetima za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša. Uočavamo koliko je detaljno zakonodavac regulirao problematiku ovlaštenika, postavljajući uvjete koje isti moraju ispunjavati kako bi se osigurala stručna izrada studija te na taj način uistinu zaštitio okoliš. Slijedom iznesenog zaključujemo da bi se i predlagač ovih izmjena i dopuna morao voditi istim kriterijima. Dakle, tko može biti ovlaštenik, koje stručne sposobnosti i znanja mora posjedovati, koje uvjete zadovoljiti...ostaje otvoreno pitanje koje se tek ima riješiti.

Svakako, Uredbom koja regulira uvjete za izdavanje suglasnosti stručnih poslova zaštite okoliša ne može se uređivati pitanje koja se odnose na ovlaštenike za stručne poslove zaštite prirode. Ovlaštenik bi u pitanjima zaštite prirode, koji se odnose na specifične vrste i staništa za pojedina područja ekološke mreže morao usko surađivati sa DZZP-om ili angažirati stručnjaka za vrstu ili stanište zbog koje je područje obuhvaćeno zahvatom zaštićeno. Predlagač će samo na takav način pokazati istinsku želju da poštuje institucije ekološke mreže odnosno Nature 2000.

Zaključujemo da se predlagač i ovdje mora rukovoditi načelom predostrožnosti, u protivnom, Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu neće biti vjerodostojan ukoliko nam stručna osposobljenost ovlaštenika za izrade studija ostane upitna.

Članak 25.-stavak 3.

Komentar na čl.25. st. 3. zapravo je logičan nastavak na komentara iz čl. 12. st. 3. Dakle, predlagatelj ponovno isključuje iz postupaka DZZP i njegov mogući dragocjen doprinos u postupku. No, s druge strane u Prilogu IV točka 7. kada govori o obveznom sadržaju studije prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu – Glavna ocjena zahvata ; pod - oznakom poteškoća u izradi istih- kaže:

„ poteškoćama se podrazumjevaju osobito tehnički nedostaci, pomanjkanje znanja ili iskustva, nedostaci podataka i sl. s kojima se nositelj zahvata ili ovlaštenik suoči prilikom prikupljanja potrebnih podataka ili izrade studija“

Ovakvu formulaciju smatramo potpuno neprihvatljivom, te lako rješivom – uključivanjem DZZP kao stručnog tijela koje bi se trebalo obvezatno konzultirati prilikom izrada studija. Neznanje ne možemo uvažiti kao ispriku, a tim prije, ne bi smio ni predlagač. Stoga nam je nejasno isključivanje DZZP, te se nadamo da je taj propust učinjen nepažnjom.

Zaštita prirode u RH trebala bi slijediti najbolju Europsku praksu i tradiciju, stoga želimo da se iskoriste svi stručni, ljudski i institucionalni potencijali. Isključivanjem DZZP iz tako važnih postupaka to nećemo postići.

Članak 25. -stavak 4.

Predlažemo da se produlji rok od 15 dana na način da stoji:

(4) Obvezujuće mišljenje iz stavka 3. ovog članka Državni zavod za zaštitu prirode dužan je dostaviti u roku od 30 dana.

Članak 28. -stavak 4.

Javni uvid u trajanju od samo 15 dana u suprotnosti sa zahtjevima važećeg zakonodavstva u zaštiti okoliša i prirode kao i principima dobre prakse organiziranja informiranja i sudjelovanja javnosti.

Naime, u čl. 138. st. 2., Zakona o zaštiti okoliša stoji:

„ Rok koji se određuje za informiranje javnosti u slučajevima iz čl. 137. st. 1. ovog Zakona i o podnesenim zahtjevima u postupcima iz stavka 1. ovog članka ne može biti kraći od 30 dana.“

Stavak 1. govori o postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš, potrebi procjene utjecaja zahvata, utvrđivanju sadržaja studije o utjecaju zahvata, objedinjenih uvjeta itd., pa se tako tiče i postupaka kada se u sklopu naprijed navedenih odlučuje i o pitanjima zaštite prirode.

Stoga tražimo izmjenu stavka 4. članka 28. na način da on glasi “javni uvid traje najmanje 30 dana”.

Članak 28. i članak 29.

Primjedbe vezane uz čl. 28 i čl. 29. odnose se poglavito na činjenicu da zakonodavac nigdje izrijekom ne navodi kako, gdje i kada će se javnost upoznati sa sadržajem ili sažetkom studije o kojoj se provodi javna rasprava. Iz sadašnje regulacije sažetak studije nije dostupan niti na internetskim stranicama, a niti na mjestu održavanja javnog uvida, pa tako ostaje otvoreno pitanje: - u što to javnost ima uvid? Svakako inzistiramo da sažetak ili još bolje čitava studija bude na internetskih stranicama objavljena u času kada i obavijest o provođenju javnog uvida. Naime, takvim postupanjem pridonosimo moderniziranju javne uprave, činimo je otvorenu prema javnosti i participiranju građana, te podržavamo RH u njenom strateškom cilju koji je i jedan od uvjeta postavljen u predpristupnim pregovorima sa EU.

Stoga predlažemo predlagачu ovog Pravilnika da po pitanjima informiranja javnosti konzultira Uredbu o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresiranje javnosti u pitanjima zaštite okoliša (N.N. 64/08) koja je ovu materiju riješila na koliko toliko zadovoljavajući način, osobito čl. 8. čl.1. alineja 5.

Besmisleno je člankom 29. navoditi načine ostvarivanja prava sudjelovanja javnosti ako se člankom 28. ne predvidi postavljanje sažetka dostupnog na internet stranicama nadležnog tijela čime će se potaknuti i olakšati sudjelovanje šire javnosti.

Članak 36. -stavak 4.

Ukoliko izrađivač Pravilnika prepozna prednosti uključivanja DZZP u izradu Glavne ocjene predlažemo da se stavak 4 briše. U suprotnom predlažemo njegovu izmjenu na način kako slijedi:

(4) Mišljenje iz stavka 3. ovog članka DZZP dužan je dostaviti u roku od 30 dana.

Članak 38 –stavak 2. i Prilozi IV i V

Pravilnikom o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu (N.N.89/07) bila je predviđena Ocjena drugih pogodnih mogućnosti (čl.13. i čl. 14.)

Predloženim Pravilnikom o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu takva mogućnost nije predviđena. Držimo stoga da nije dovoljno pažnje posvećeno odabiru najpovoljnijeg varijantnog rješenja za ekološku mrežu. Od ovlaštenika se traži analiza varijantnih rješenja (prilozi IV i V) no ne ističe se važnost odabira najpovoljnijeg varijantnog rješenja, a upravo su varijantna rješenja najefikasniji instrument kojim se izbjegavaju ili smanjuju na najmanju razinu, mogući negativni utjecaji na ekološku mrežu.

Rješenje ovog problema vidimo u izmjeni čl. 38. st. 2. na način kako slijedi:

- „ Ukoliko se Glavnom ocjenom zahvata utvrdi da zahvat ili neko od varijantnih rješenja zahvata nema štetan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže rješenje iz stavka 1. ovog članka sadrži....“

Članak 44. - stavak 3.

Predlagач u članku 44. govori o informiranju javnosti u postupku za utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa, pa u tom smislu ističe da će se ista informirati i o zahtjevu za utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta.

U čl. 42. st.2. taksativo je nabrojeno što sve takav zahtjev mora sadržavati. Nejasno nam je stoga zbog čega se javnosti nudi samo informacija o djelovima zahtjeva, a ne o čitavom zahtjevu sa svim njegovim sastavnim djelovima. Držimo da se na taj način javnosti podastiru nepotpune ili poluinformacije. Ne znamo čimo se predlagач rukovodio pa molimo da nam se o istom očituje ili da izmjeni članak 44. na način stavak 3. alineja 4 glasi: “obrazloženje iz članka 42. stavka 2. ovog Pravilnika”

Članak 45.

S obzirom da člankom 45. nije naglašena važnost kompenzacijskih mjera i njihove stručne utemeljenosti, a koje su jedan od temelja zaštite prirode u Europi predlažemo slijedeću formulaciju ovog članka:

Članak 45

(1) Nakon što Ministarstvo provede postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta, razmotri sva prispjela mišljenja, prijedloge i primjedbe javnosti i zainteresirane javnosti te utvrdi postojanje prevladavajućeg javnog interesa i zadovoljavajućih kompenzacijskih uvjeta donosi rješenje o dopuštenju provođenja zahvata, odnosno ukoliko ne utvrdi postojanje prevladavajućeg javnog interesa donosi rješenje kojim se odbija provođenje zahvata.

(2) Rješenje o dopuštenju provođenja zahvata obavezno sadrži kompenzacijske uvjete.

(3) U slučaju kada se prema posebnom propisu iz područja zaštite okoliša za zahvat provodi procjena utjecaja zahvata na okoliš, Ministarstvo ne donosi rješenje iz stavka 1. ovog članka, već izdaje mišljenje koje je obvezujuće u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš.

(4) Ministarstvo je prije donošenja rješenja ili mišljenja dužno pribaviti stručno mišljenje DZZP-a o kompenzacijskim uvjetima.

Europska praksa nas uči da ukoliko se utvrdi nepostojanje zadovoljavajućih kompenzacijskih uvjeta odustaje se od predloženog zahvata. Predložene nadopune članka 45. Pravilnika stoga bi imale benefit i za buduća NATURA 2000 područja, a sam Pravilnik bio bi primjenjiv i kada uđemo u Europsku uniju.

Za Udrugu Sunce

Gabrijela Medunić-Orlić, dip.ing.

Patricija Granić, dipl.iur.

Projekt "Demokracija u praksi" financira EUROPSKA UNIJA. Za sadržaj ovog materijala odgovara isključivo Udruga Sunce. Navedena stajališta ni u kojem slučaju ne odražavaju stavove Europske unije. The project "Demokracija u praksi" is funded by the EUROPEAN UNION. The content is the sole responsibility of Association Sunce and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.